

Sygn. akt III AUa 1719/11

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 lutego 2012 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu Wydział III

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Elżbieta Kunecka (spr.)
Sędziowie:	SSA Jarosław Błaszczak SSA Jacek Witkowski
Protokolant:	Adrianna Szymanowska

po rozpoznaniu w dniu 16 lutego 2012 r. we Wrocławiu

sprawy z wniosku L. C.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o ponowne ustalenie kapitału początkowego

na skutek apelacji L. C.

od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

z dnia 21 października 2011 r. sygn. akt V U 1046/11

uchyla zaskarżony wyrok i poprzedzając go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z dnia 15 lipca 2011 r. i sprawę przekazuje do rozpoznania bezpośrednio organowi rentowemu.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 15 lipca 2011 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L., ustalił wnioskodawczyni L. C. wartość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 r. w wysokości 103.488,44 zł. Organ rentowy wskazał, że za okresy zatrudnienia, za które wnioskodawczyni nie przedłożyła wynagrodzenia do ustalenia kapitału początkowego zostało przyjęte wynagrodzenie minimalne obowiązujące w danym okresie. Ponadto, ZUS poinformował, że z tytułu zatrudnienia w Wojewódzkiej Spółdzielni (...) w L. w okresie od 01 lutego 1979 r. do 31 grudnia 1984 r. i od 01 kwietnia 1985 r. do 14 czerwca 1987 r. oraz w Związku (...) w okresie od 01 marca 1988 r. do 31 maja 1991 r. nie zostało przyjęte minimalne wynagrodzenie, ponieważ, zgodnie z przepisami ustawy emerytalnej, wynagrodzenie minimalne przyjmuje się tylko dla pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, natomiast wnioskodawczyni w powyższych okresach była zatrudniona na podstawie umowy agencyjnej.

Wnioskodawczyni od opisanej decyzji złożyła odwołanie.

Wyrokiem z dnia 21 października 2011 r. Sąd Okręgowy w Legnicy odwołanie to oddalił.

Rozstrzygnięcie to Sąd oparł o następująco ustalony stan faktyczny:

L. C. urodziła się 1 lipca 1952 r. Od dnia 1 lipca 2007 r. jest uprawniona do emerytury.

Wnioskodawczyni w okresie:

- od 1 lutego 1979 r. do 31 sierpnia 1981 r. była zatrudniona na podstawie umowy agencyjnej w Wojewódzkiej Spółdzielni (...) w L. - agent sklepu nr 21 na stanowisku sprzedawcy;
- od 1 września 1981 r. do 31 grudnia 1984 r. była zatrudniona na podstawie umowy agencyjnej w Wojewódzkiej Spółdzielni (...) w L. na stanowisku agenta;
- od 1 kwietnia 1985 r. do 14 czerwca 1987 r. była zatrudniona na podstawie umowy agencyjnej w Wojewódzkiej Spółdzielni (...) w L. - agent sklepu nr 19 na stanowisku sprzedawcy;
- od 1 marca 1988 r. do 31 maja 1991 r. była zatrudniona na podstawie umowy agencyjnej w Wojewódzkim Związku (...) w L. na stanowisku agenta w punkcie sprzedaży detalicznej.

Decyzją z dnia 15 lipca 2011 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L., ustalił wnioskodawczyni L. C. wartość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 r. Do ustalenia wartości kapitału początkowego, ZUS przyjął:

- podstawę wymiaru w kwocie 510,21, ustaloną w decyzji z dnia 30 lipca 2007 r. o ustaleniu kapitału początkowego, tj. obliczoną z przeciętnej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych, tj. od 1 stycznia 1989 r. do 31 grudnia 1998 r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 41,79%;
- okresy składkowe w wymiarze 29 lat, 8 miesięcy i 21 dni;
- okresy nieskładkowe w wymiarze 1 roku, 6 miesięcy i 13 dni;
- współczynnik proporcjonalny do osiągniętego do 31 grudnia 1998 r. wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego, który dla wnioskodawczyni wyniósł 100,00% (współczynnik ten służy do obliczenia części 24% kwoty bazowej; wysokość 24% kwoty bazowej wyniosła 293,01 zł);
- średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku 62 lat - 209 miesięcy.

W oparciu o powyższe, ZUS ustalił, że wartość kapitału początkowego wnioskodawczyni na dzień 1 stycznia 1999r. wynosi 103.488,44zł.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy uznał, że odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie. Wnioskodawczyni twierdziła wprawdzie, iż w spornych okresach pracowała na podstawie umów o pracę za wskazanym w odwołaniu wynagrodzeniem, jednakże nie przedstawiła żadnych dowodów na potwierdzenie podnoszonych okoliczności. Nie stanowi takiego dowodu wskazywane przez wnioskodawczynię pismo Związku (...) Spółdzielni Pracy z dnia 06 kwietnia 2005r. Jak wskazał pełnomocnik wnioskodawczyni - jej akta osobowe zaginęły. Brak także dokumentacji płacowych ze wskazanych okresów zatrudnienia. W skazane natomiast kwoty wynagrodzenia wnioskodawczyni w świadectwach pracy z dnia 01 września 1981r. i z dnia 13 czerwca 1987r. nie są podstawą do ustalenia wysokości faktycznie otrzymywanego wynagrodzenia. Środkami dowodowymi w tym zakresie są bowiem zaświadczenia wystawione przez pracodawcę (tzw. druki Rp-7), wpisy w legitymacjach ubezpieczeniowych,

dokumentacja płacowa, ewentualnie angaże czy pisma dotyczące zaszeregowania, stawki godzinowej lub kwoty wynagrodzenia zasadniczego. Zaskarżona decyzja jest prawidłowa.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego złożyła wnioskodawczyni, zarzucając, kapitał początkowy winien zostać przeliczony przy uwzględnieniu spornych okresów. Jako agent prowadzący działalność gospodarczą była zmuszona do odprowadzania składek na ubezpieczenie społeczne. Ponadto w okresie od 1 września 1981 r. do 31 grudnia 1984 r. oraz od 1 kwietnia 1985 r. do 14 czerwca 1987 r. była zatrudniona u ajenta jako pracownik w charakterze sprzedawcy i na tą okoliczność przedłożyła świadectwo pracy. Wskazując na powyższe zarzuty skarżąca wniosła o zmianę wyroku i przeliczenie kapitału początkowego przy uwzględnieniu zarobków osiągniętych przez nią w spornym okresie.

Sąd Apelacyjny zważył:

Apelacja wnioskodawczyni jest uzasadniona częściowo. Trafnie bowiem uznał Sąd Okręgowy, iż nie znajduje oparcia w obowiązujących przepisach żądanie wnioskodawczyni w zakresie przeliczenia kapitału początkowego przy uwzględnieniu minimalnego wynagrodzenia w okresie podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne w okresie, kiedy wnioskodawczyni była zatrudniona na podstawie umowy agencyjnej.

Zgodnie z treścią art. 174 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.), (tekst jedn. Dz.U. Z 2004 r., nr 39, poz. 353), kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53 ustawy, a więc dotyczących ustalania wysokości emerytury, z uwzględnieniem ust. 2-12 zawartych w art. 174 ustawy. Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu od dnia 1 stycznia 1980 r. do dnia 31 grudnia 1998 r. (art. 174 ust. 3).

W myśl art. 15 ust. 2a , jeżeli nie można ustalić podstawy wymiaru składek w okresie pozostawania w stosunku pracy wskazanym do ustalenia podstawy wymiaru emerytury i renty, za podstawę wymiaru składek przyjmuje się kwotę obowiązującego w tym okresie minimalnego wynagrodzenia pracowników, proporcjonalnie do okresu podlegania ubezpieczeniu i wymiaru czasu pracy.

Jak wynika z treści powołanego przepisu, kwota minimalnego wynagrodzenia może być podstawą ustalenia podstawy wymiaru składek jedynie w okresie, kiedy praca była świadczona w ramach stosunku pracy Nie ulega wątpliwości, iż w obecnym stanie prawnym pojęcia pracownik, stosunek pracy czy zatrudnienie, niezdefiniowane w ustawie o emeryturach i rentach z FUS, nie mogą być interpretowane na użytek prawa ubezpieczeń społecznych inaczej niż interpretuje je akt prawny określający prawa i obowiązki pracowników i pracodawców - Kodeks pracy. Pogląd ten umacnia treść art. 6 ust. 1 pkt 1 oraz art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 137, poz. 887 ze zm.). Przepis art. 6 ust. 1 pkt 1 stanowi, że obowiązkowemu ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowym podlegają, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są: pracownikami(...) zaś za pracownika uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy (art. 8 ust. 1). Sformułowania te oznaczają odpowiednio pracownika i stosunek pracy według wskazań Kodeksu pracy. Umowa agencyjna natomiast podlega reżimowi cywilnoprawnemu. Wykonywanie czynności na podstawie cywilnoprawnej umowy agencyjnej nie jest zatrudnieniem w ramach stosunku pracy, stąd nie jest możliwe przyjęcie jako podstawy wymiaru składek obowiązującego w tym okresie minimalnego wynagrodzenia za pracę.

Oznacza to, iż żądanie wnioskodawczyni w zakresie przyjęcia do podstawy wymiaru kapitału początkowego za okresy od 1 września 1981 r. do 31 grudnia 1984r. oraz od 1 marca 1988 r. do 31 maja 1991 r. obowiązującego wówczas minimalnego wynagrodzenia za pracę, jest nieuzasadnione.

Uszło jednak uwadze zarówno Sądu Okręgowego, jak i organu rentowego, iż w aktach rentowych wnioskodawczyni znajdują się dowody stwierdzające, iż L. C. w okresie od 1 lutego 1979 r. do 31 sierpnia 1981 r. oraz w okresie od 1 kwietnia 1985 r. do 14 czerwca 1987 r. zatrudniona była w Wojewódzkiej Spółdzielni (...) w L. u agentów H. B. oraz W. B. na stanowisku sprzedawcy, w oparciu o umowę o pracę. Dowodem na tą okoliczność są świadectwa pracy, które wnioskodawczyni przedłożyła organowi rentowemu wraz z wnioskiem o świadczenie przedemerytalne w dniu 22

marca 2005 r. (karta 11 i 15 akt rentowych). Za te okresy, z uwagi na niewątpliwy stosunek zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, wysokość kapitału początkowego wnioskodawczyni może zostać przeliczona w oparciu o art. 15 ust. 2a ustawy o emeryturach i rentach z FUS, tj. w oparciu o obowiązujące wówczas minimalne wynagrodzenie.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny uznał, iż w sprawie zachodzi podstawa do uchylenia wyroku i poprzedzającej go decyzji organu rentowego i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania bezpośrednio organowi rentowemu. Organ rentowy bowiem już w chwili wydania decyzji o ustaleniu kapitału początkowego z dnia 30 lipca 2007 r. był w posiadaniu dokumentów pozwalających na uwzględnienie do podstawy wymiaru minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w okresie pracy wnioskodawczyni od 1 lutego 1979r. do 31 sierpnia 1981 r. oraz od 1 kwietnia 1985 r. do 14 czerwca 1987 r. w Wojewódzkiej Spółdzielni (...) w L. na stanowisku sprzedawcy .

Rozpoznając ponownie wniosek L. C. o ponowne ustalenie kapitału początkowego organ rentowy winien dokonać przeliczenia kapitału początkowego w wymienionych okresach na podstawie art. 15 ust 2a ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 477^(14a) kpc orzekł jak w sentencji.

R.S.